

Pytanie Czytelnika

W moim nowo budowanym domu chcę na dachu mieć tzw. pokrycie lekkie. Zresztą tak została zaprojektowana i wykonana więźba dachowa. Ważna jest dla mnie estetyka i chciałbym, żeby mój dach wyglądał jak z prawdziwych dachówek. Niestety, więźba już jest, a zresztą koszt zwykłych dachówek przekracza moje możliwości finansowe. Jakie materiały mogę wykorzystać do pokrycia dachu?

BLACHODACHÓWKI CZY DACHÓWKI BITUMICZNE

Pokrycia lekkie, które wyglądem przypominają tradycyjne dachówki (choć nie tylko), to blachodachówki i dachówki bitumiczne. Są bardzo chętnie stosowane przez inwestorów m.in. z racji dość niskiej ceny i łatwości wykonania pokrycia. Każdy poważny producent pokryć dachowych oferuje usługę optymalizacji połączenia konkretnego dachu wraz z zestawem niezbędnych akcesoriów. W odróżnieniu od pokryć bitumicznych dach metalowy jest dostarczany bezpośrednio na budowę. Pokrycie z gontów bitumicznych inwestor może przewieźć samodzielnie.

Redakcja

Cechy lekkich pokryć dachowych

Blachodachówki. Ten rodzaj pokrycia wytwarza się z wysokogatunkowej stali, aluminium, rzadziej z miedzi. Blachodachówki najnowszej generacji to wielowarstwowa struktura, w której sama blacha (najczęściej stalowa) stanowi jedynie ocynkowany rdzeń. Pozostałe warstwy to powłoki ochronne z tworzyw sztucznych, zabezpieczające blachę przed bezpośrednim działaniem szkodliwych warunków atmosferycznych, a jednocześnie dające możliwość wyboru kolorystyki dachu, dobrania jej do barwy fasady czy systemu rynnowego. Najczęściej wykonuje się je z poliestru (odpornego dodatkowo na działanie promieniowania UV, korozję i zarysowania), PVF2 (bardziej niż poliester odpornego na korozję, zarysowania i blaknięcie), plastizolu (bardzo odpornego na korozję i zarysowania, mniej na blaknięcie), puralu (bardzo odpornego na korozję i działanie promieniowania UV). Są też blachodachówki wykończone drobnoziarnistym kruszywem skalnym, tzw. posypką.

Blachodachówki, podobnie jak inne pokrycia blaszane, należą do najlżejszych. Tłoczenia zapewniają blachodachówkom dodatkową sztywność.

Trwałość zaś pokrycia zależy od materiału, z którego wykonane są blachodachówki: z blachy stalowej ocynkowanej wytrzymują 30-50 lat, aluminiowej – do 40 lat cynkowej – do 50 lat, tytanowo-cynkowej – do 100 lat, miedzianej – do 300 lat.

Dachówki bitumiczne. Nazywa się je również gontami bitumicznymi. Są to kolorowe pasy papy nowej generacji, których dolna krawędź wykrojona jest w różne kształty. Produkują się je z materiału pochodzenia organicznego – masy bitumicznej. Podobnie jak blachodachówki, mają budowę warstwową. Rdzeń z włókniny szklanej lub mieszanki włókniny szklanej i tworzywa sztucznego zapewnia dachówkom ognioodporność i wytrzymałość na rozciąganie, warstwy izolacyjne z masy bitumicznej – izolację przeciwwilgociową i sztywność, a warstwa wierzchnia z pokruszonego granulatu bazaltowego lub łupka kamiennego, albo też z miedzi – estetyczny wygląd.

Jest to pokrycie lekkie i należy do najtańszych (biorąc pod uwagę koszt tylko samej papy lub gontu, nie wliczając kosztów poszycia). Trwałość pokrycia z gontów określana jest na ok. 30 lat. Pasy dachówek są giętkie i elastyczne, co ułatwia prace dekarские. Dachówki bitumiczne są nienasiąkliwe i odporne na działanie szkodliwych czynników atmosferycznych. Największym wrogiem bitumicznych pokryć dachowych jest promieniowanie UV. Aby uchronić warstwę bitumiczną producenci stosują różnej grubości po-

Blachodachówkami można pokrywać nawet dachy o skomplikowanych kształtach (fot. Ruukki)

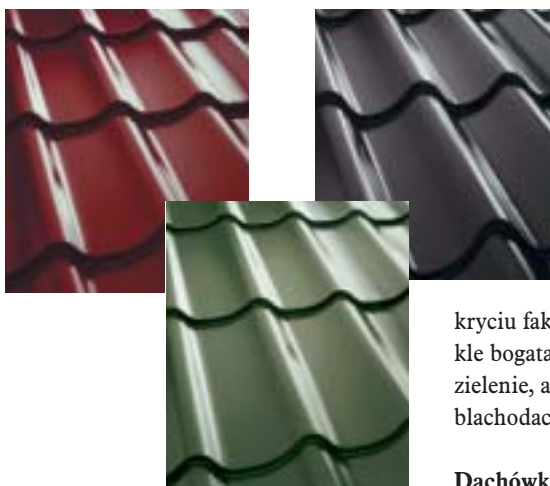
Wiele dachówek bitumicznych imituje ceramikę (fot. Iko)

syпки mineralne. Dobrze tłumią one dźwięk kropli deszczu uderzających o dach.

Zmiana zaś pokrycia jest bardzo prosta – ponieważ dachówki bitumiczne są lekkie, na starą warstwę można położyć nową. Również przebudowa dachu, np. dobudowanie lukarny, nie sprawia większych trudności.

Prace dekarские ułatwia jeszcze jedna zaleta dachówek bitumicznych – po ułożeniu ulegają samowulkanizacji, dzięki czemu poszczególne ich pasy sklejają się same i tworzą szczelne pokrycie. Warstwa klejąca nałożona jest od spodu na całej powierzchni pasa dachówki lub też pasmami na wierzchu dachówek. Są też takie dachówki, które skleja spodnią warstwę bitumu osłaniającą rdzeń. W lecie warstwy klejące rozpuszczają się pod wpływem działania promieni słonecznych, a w chłodne dni dachówki wystarczy podgrzać palnikiem lub opalarką.

Kształty i kolory

Oferta kolorystyczna blachodachówek jest bogata (fot. Bud-Mat)

Blachodachówki. Każdy producent oferuje inne wzory tłoczenia oraz inne standardowe szerokości (najczęściej od 970 do 1200 mm) i długości arkuszy blachodachówek (od ok. półtora do ponad ośmiu metrów). Na jednym arkuszu może być wytłoczony jeden rząd dachówek (blachodachówki z posypką mineralną i z miedzi) lub kilka ich rzędów.

Interesującą ofertą są arkusze blachodachówek samonośnych z wbudowanymi łątami nośnymi. Kupuje się je w komplecie z metalowymi profilami montażowymi, zastępującymi kontrłaty. Nie ma więc potrzeby przybijania drewnianych łąt do więźby dachowej, służących do opierania arkuszy blachy.

Powłoki zewnętrzne pełnią jednocześnie funkcję dekoracyjną – nadają pokryciu fakturę i barwę. Dostępna na rynku paleta kolorów blachodachówek jest niezwykle bogata – od różnych odcieni żółci, czerwieni, brązu, przez szarości, błękity, granaty, zielenie, aż do grafitu i czerni. W naturalnym kolorze metalu sprzedawane są zazwyczaj blachodachówki miedziane, cynkowe, tytanowo-cynkowe.

Dachówki bitumiczne. Pasy dachówek bitumicznych mają długość ok. 1 metra i szerokość 30-35 cm. Dolne ich krawędzie wykrojone są w różne wzory. Wycięcia te imitują tradycyjne dachówki i decydują o wyglądzie gotowego dachu. Najczęściej mają kształt trójkąta, prostokąta, trapezu lub łuski.

Oferta kolorystyczna dachówek bitumicznych jest bardzo bogata. Przeważają dachówki w różnych odcieniach czerwieni, brązu, zieleni i szarości, ale kupić również można niebieskie, grafitowe i czarne. Pokryte zaś miedzią mają kolor tego materiału.

Osobną grupę stanowią **dachówki cieniowane** – na jednym pasie występuje kilka odcieni danego koloru. Są one bardzo popularne, ponieważ niejednolita barwa przełamuje monotonię dachu.

Konserwacja i czyszczenie dachu

Blachodachówki. Częstym przedmiotem reklamacji jest zarysowanie podczas transportu powierzchni pokryć dachowych. Producent ma obowiązek przekazać klientowi towar wolny od wad. W przypadku drobnych zarysowań blacha stalowa ocynkowana powlekana ma zdolność samogalwanizacji – uzupełniania rys ocynkiem.

Na każdym dachu zbiera się kurz i brud, na dachu z blach najmniej – woda opadowa zmywa z łatwością wszelkie zanieczyszczenia. W żadnym wypadku blachodachówek nie wolno szorować.

Podniszczony dach (zazwyczaj po upływie kilkudziesięciu lat) można pomalować farbą zalecaną przez producenta blachodachówek. Nie maluje się jednak pokryć z posypką mineralną.

O wyglądzie dachu pokrytego gontami bitumicznymi w dużej mierze decydują wycięcia dolnej krawędzi (fot. Icopal)

Dachówki bitumiczne. Łatwo osiada na nich kurz, ponieważ mają chropowatą powierzchnię. Dlatego warto co jakiś czas umyć dach silnym strumieniem wody (kierując go od kalenicy w dół). Częściej zaś trzeba usuwać liście i gałęzie naniesione przez wiatr.

Konserwacja dachu pokrytego dachówkami bitumicznymi również nie jest kłopotliwa. Zniszczone czy silnie zabrudzone fragmenty po prostu się wycina, a w ich miejsce wkleja nowe. Warto więc kupić nieco więcej tego materiału i zachować na ewentualne naprawy – wymienione fragmenty nie będą różniły się kolorem.

Elementy uzupełniające

Blachodachówki. Renomowani producenci blachodachówek proponują kompletne systemy krycia dachu, zawierające poza pokryciem zasadniczym także dodatkowe elementy: kalenice, stopnie i podesty kominiarskie, płotki przeciwśnieżne, kołnierze, wyprofilowane pasy obróbek blacharskich itp. oraz złącza i gąsiory. Wszystkie te elementy wykonane są z tego samego materiału, mają ten sam kolor i wzór tłoczenia. Niektórzy producenci oferują także systemy rynnowe, dopasowane kolorystycznie do pokrycia dachu.

Dachówki bitumiczne. W tych samych kolorach i odcieniach jak dachówki podstawowe dostępne są także elementy uzupełniające: wywietrzniki zapewniające wentylację dachu i listwy okapowe z PVC. Ich asortyment jest jednak znacznie mniejszy niż w pokryciach z blachodachówek. Kalenicę wykańcza się odpowiednio przyciętymi pasami dachówki podstawowej. Na dach bitumiczny najlepiej nadają się rynny stalowe lub miedziane. W przypadku zastosowania rynien z tytanocynku należy zabezpieczyć je powłoką ochronną, by zapobiec tzw. korozji bitumicznej – woda spływająca z papy zawiera składniki bitumiczne niekorzystnie wpływające na blachę tytanowo-cynkową.

Dachówki bitumiczne pokryte folią miedzianą są bardzo efektowne (fot. Iko)

Dachówki bitumiczne pokryte folią miedzianą są bardzo efektowne (fot. Iko)

Na jakim dachu układa się pokrycia lekkie

Blachodachówki. Jest to pokrycie lekkie – 1 m² pokrycia z blachy stalowej waży 4,3-5,1 kg, z posypką mineralną – ok. 7,0 kg, z blachy aluminiowej – 1,7-3,0 kg, z blachy miedzianej – ok. 5,0 kg, z blachy cynkowej i tytanowo-cynkowej – 4,3-5,8 kg. Nadają się do krycia dachów o różnych kształtach i nachyleniu – od 9° do nawet 90°.

Minimalny kąt nachylenia dachu dla określonego rodzaju blachodachówek podają zazwyczaj ich producenci.

Blachodachówkami można kryć dachy zarówno domów nowo budowanych, jak i remontowanych.

Dachówki bitumiczne. Z powodu niewielkiego ich ciężaru (1 m² waży 8-13 kg) nie wymagają wytrzymałej konstrukcji więźby dachowej - można ją zrobić z belek o mniejszym przekroju niż pod pokrycia ciężkie. Nadają się na dachy o nachyleniu połaci od 15° do 80°. Układa się je na sztywnym poszyciu z desek lub płyt drewnopodobnych, zabezpieczonych folią lub papą podkładową.

Dachówkami bitumicznymi można kryć dachy zarówno domów nowo budowanych, jak i remontowanych.

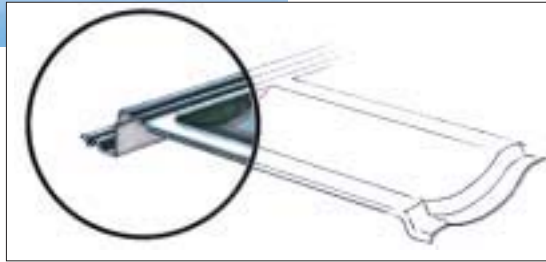
Blachodachówki pokryte posypką mineralną mogą wyglądem przypominać np. gonty (fot. Tuplex)

Dachówkami bitumicznymi można kryć dachy zarówno domów nowo budowanych, jak i remontowanych.

Od czego zależą koszty pokrycia dachu

Blachodachówka samonośna; widoczny stalowy profil – odpowiednik łąty (fot. Plannja)

Blachodachówki. Na cenę pokrycia dachu wpływa przede wszystkim materiał, z którego zostały wykonane blachodachówki, oraz jakość powłok ochronnych (a także liczba zastosowanych ich warstw). Rozpiętość cen blachodachówek jest bowiem duża. Cena brutto 1 m² pokrycia z blachy stalowej z powłoką ochronną wynosi 20-50 zł, stalowej z posypką mineralną – 65-90 zł, aluminiowej – 30-40 zł, a miedzianej – ok. 145 zł. Blachodachówki sprzedawane są w dużych arkuszach, dzięki czemu łatwo i szybko się je układa. Koszty robocizny więc nie należą do najwyższych. Duże formaty arkuszy mogą jednak okazać się nieekonomiczne przy kryciu dachów o skomplikowanych kształtach – z licznymi załamaniem, lukarnami, oknami pościowymi czy kominami.

Warto też pamiętać, że układanie blachodachówki wymaga stosowania specjalistycznych narzędzi i łatwo można w trakcie tych prac uszkodzić ich powłokę ochronną. Dlatego też roboty te lepiej powierzyć ekipie dekarzkiej

przeszkolonej i doświadczonej w układaniu tego typu pokryć. Jej usługi mogą okazać się droższe i podwyższyć koszt pokrycia dachu (biorąc pod uwagę cenę samego gontu).

Duże arkusze blachodachówki są łatwe w układaniu (fot. Ruukki)

Dachówki bitumiczne. Ten rodzaj pokrycia należy do najtańszych. Największy wydatek to materiał – dachówki i deski lub płyty drewnopodobne na poszycie oraz folia lub papa podkładowa. Dachówki bitumiczne są jednak niedrogie – cena brutto 1 m² pokrycia z posypką mineralną wynosi 20-40 zł, a pokrytych miedzią – ok. 150 zł.

Wykonanie pokrycia można zlecić ekipie dekarzkiej, ale można też wiele zaoszczędzić na kosztach jego ułożenia. Jest to bowiem tak proste i łatwe, że może się tego podjąć każdy doświadczony majsterkowicz. Niepotrzebne są też specjalistyczne narzędzia. Producenci, przewidując taką możliwość, dołączają do sprzedawanych dachówek szczegółową instrukcję przygotowania podłoża i montażu pokrycia. Wystarczy przestrzegać zawartych w niej zaleceń, aby samemu wykonać szczelne i trwałe pokrycie.

Dachówki bitumiczne mogą być cieniowane, dzięki czemu dach wygląda oryginalnie (fot. Tegola Polonia)

Podsumowanie

Blachodachówki i dachówki bitumiczne – choć wykonane z różnych materiałów – mają pewne cechy wspólne: należą do pokryć lekkich – więźba może więc być wykonana z belek o mniejszym przekroju niż pod pokrycia ceramiczne i cementowe – łatwo i szybko się je układa oraz stwarzają duże możliwości uzyskania ciekawych efektów kolorystycznych dachu. Dzięki nowoczesnej technologii ich produkcji zapewniają budynkowi dobrą ochronę i są odporne na działanie szkodliwych warunków atmosferycznych.

Obydwa rodzaje tych pokryć nadają się zarówno na dachy płaskie, jak i bardzo strome. Różnią się natomiast asortymentem kształtów, liczbą elementów dodatkowych, sposobem konserwacji i ceną. Nieco inne mają też walory estetyczne, choć jedno i drugie po ułożeniu mogą przypominać tradycyjne dachówki.

Jednak podstawowymi zaletami tych pokryć są łatwość układania i niski koszt robocizny – w porównaniu do pokryć ceramicznych.